

Lekcja 4

Szerokiej drogi!

www.coslychac.pl

Kilka lat temu mój tata postanowił, że musimy poznać wszystkie najciekawsze zakątki Polski. Stworzył sobie taką specjalną mapę i listę miejsc wartych obejrzenia (jego zdaniem oczywiście). No i teraz w każdej wolnej chwili jeździmy po Polsce i odhaczamy kolejne miejsca z listy. Nie powiem, niektóre były nawet ciekawe – inscenizacja bitwy pod Grunwaldem bardzo mi się podobała, chodzenie po górach też lubię, więc zaliczanie Tatr, Pienin, Karkonoszy czy Bieszczad było całkiem fajne. Ale te wszystkie starówki w różnych miastach są dla mnie śmiertelnie nudne. I na dodatek wszystkie wyglądają tak samo. Czasem zastanawiam się, czy w innych krajach też tak jest. Może kiedyś to sprawdzę, bo póki co tata twierdzi, że w Polsce zostało nam jeszcze dużo do obejrzenia, więc za granicę się nie wybieramy. Trochę szkoda.

Skomentuj

 @follow

Udostępnij

Porozmawiajmy!

1. Czy lubisz podróżować? Proszę uzasadnić swoją odpowiedź.
2. Dokąd i w jakim celu podróżujesz najczęściej?

Środki transportu

I. Proszę zapoznać się z poniższym diagramem i odpowiedzieć na pytania.

1. Które środki transportu są dzisiaj najczęściej używane – lądowe, powietrzne czy wodne?
2. Które środki lokomocji są uważane za najbardziej bezpieczne, a które za najmniej bezpieczne?
3. Którym ze środków transportu wybrałabyś się / wybrałbyś się w podróż dookoła świata i dlaczego?
2. Jak ludzie będą podróżować w przyszłości?

II. Proszę uzupełnić luki w zdaniach, wybierając z ramki odpowiednie nazwy środków transportu.

parowiec / barka / **katamaran** / psi zaprzęg / riksza / prom kosmiczny / żaglowiec / rower
wodny / balon / karawana / TIR

0. Statek lub łódź z dwoma kadłubami to katamaran.

1. Krzysztof Kolumb popłynął do Ameryki

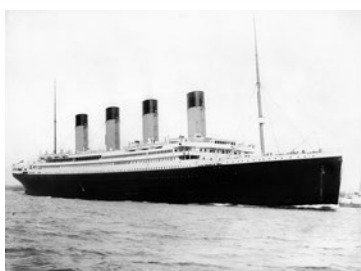
2. Mieszkańcy wielu miast Azji często poruszają się

3. Transport towarów rzekami odbywa się

4. „Titanic” to najstynniejszy w świecie

5. Dawniej do przewozu ludzi i towarów na trasach arktycznych wykorzystywano

6. Atrakcją turystyczną Sahary są wielbłądów.

7. W 1981 roku odbył się lot w kosmos „Columbia”.

8. Podziwianie krajobrazów zapewnia turystom lot

9. Do przewozu ładunków wykorzystuje się najczęściej

10. Po jeziorach mazurskich urlopowicze pływają

jezdnia, szosa, autostrada / rondo, skrzyżowanie / drogowskaz, znaki drogowe / dworzec autobusowy / stanowisko / postój taksówek; przystanek autobusowy, tramwajowy / dworzec kolejowy, stacja kolejowa, peron, tor / poczekalnia, przechowalnia bagażu / przedział, wagon (sypialny, restauracyjny), kuszetka; miejscówka / podróżny, podróżna; podróżnik, podróżniczka; / pasażer, pasażerka; pasażerski kierowca, szofer

III. Proszę wstawić do tekstu usunięte fragmenty.

Transport jest w obecnych czasach jedną z najważniejszych dziedzin życia. Bez nowoczesnych samochodów, samolotów i pociągów nasza cywilizacja rozwijałaby się znacznie wolniej. Dzięki nim każdego dnia transportowane są miliony osób [A - 7] Oto zmiany, do jakich powinniśmy się przygotować w nadchodzących latach. Dzięki nowym technologiom już wkrótce będzie codziennością pociąg jadący z prędkością 574 km/h, samolot zamiast taksówki, weekend w kosmosie. Turystyka wirtualna, czyli podróże dokąd tylko zechcemy i do dowolnej epoki historycznej, również będzie standardem

[B - ...] lub alarmujących, kiedy przy cofaniu zbliżamy się do niezauważonych przeszkód. Coraz częściej – na razie eksperymentalnie – w samochodach montuje się autopiloty na wzór tych w samolotach, ale w nieodległym okresie samoprowadzące się samochody będą powszechnie spotykane na drogach. [C - ...] wzrostowi mocy komputerów oraz postępowi w dziedzinie sztucznej inteligencji. Poza autopilotami w samochodach z całą pewnością znajdzie o [D - ...]

Transport kolejowy również zmienia się na naszych oczach. W wielu krajach świata szybka kolej już dziś jest jednym z najpopularniejszych środków transportu. Tego rodzaju pociągi jednak nie osiągnęły jeszcze szczytów swoich możliwości. Dzięki [E - ...] Już teraz najszybsze pociągi pokonują barierę 550 km/h, a TGV sunie z prędkością 574,8 km/h.

Specjaliści od lotnictwa pasażerskiego także nie próżnują, a pasażerom marzą się zdecydowanie krótsze podróże na trasach międzykontynentalnych. Czy podróż z Nowego Jorku do Sydney w 2,5 godziny będzie możliwa? Czy szybko doczekamy się takiego luksusu? [F - ...] ponaddzwiękowego samolotu pasażerskiego. Maszyny podróżujące z prędkością pięciokrotnie większą od dźwięku są więc w naszym zasięgu. Dzięki takiej „kosmicznej taksówce” lot z Nowego Jorku do Sydney trwałby jedynie 2,5 godziny! Obecnie czas takiej podróży wynosi aż 21 godzin.

Dzięki szybkiemu rozwojowi technologii rewolucja czeka nas także w turystyce. Firmy będą nam bowiem oferować ... weekend w kosmosie. Do tej pory tylko garstka osób mogła cieszyć się widokiem naszej planety, wiszącej we wszechświecie, a [G - ...] Znajdzie się tam miejsce dla 7 osób, które zanim wyruszą w podróż życia, będą jednak musiały przejść specjalny trening, przygotowujący je do tej przygody. Jak zapewnia firma, zainteresowani będą mogli w kosmicznym hotelu przebywać od trzech dni do sześciu miesięcy. Jej prezes ma również nadzieję, że pewnego dnia stacja stanie się tylko bazą postojową dla ludzi, których będzie czekała jeszcze większa atrakcja, czyli ... wycieczka dookoła Księżyca. Brzmi zachęcająco...

Co jeszcze nas czeka w niedalekiej przyszłości? Pomyślmy. Prawie każdy ma ogólne pojęcie o tym, jak szybko ewoluuje grafika w grach komputerowych. Światy zaprojektowane w nich przez artystów są nierzadko tak bardzo realistyczne, że przypominają filmy. Jaka technologia skorzysta na tym najbardziej w kolejnych latach? Oczywiście wirtualna rzeczywistość, [H - ...] Nie powinniśmy być zaskoczeni, jeżeli do roku 2021 dostępne będą symulatory zmysłu dotyku, smaku i węchu. Taka podróż dostarczy więc naprawdę ciekawych przeżyć. Najlepsze w tym wszystkim jest to, że będziemy mogli stać się turystami na tropikalnej plaży, nie ruszając się z domu...

Na przestrzeni lat doświadczyliśmy więc ogromnych zmian. W nadchodzących dekadach jeszcze bardziej je odczujemy.. Dzięki nim podróże będą [I - ...]

Na podstawie <https://nt.interia.pl/>

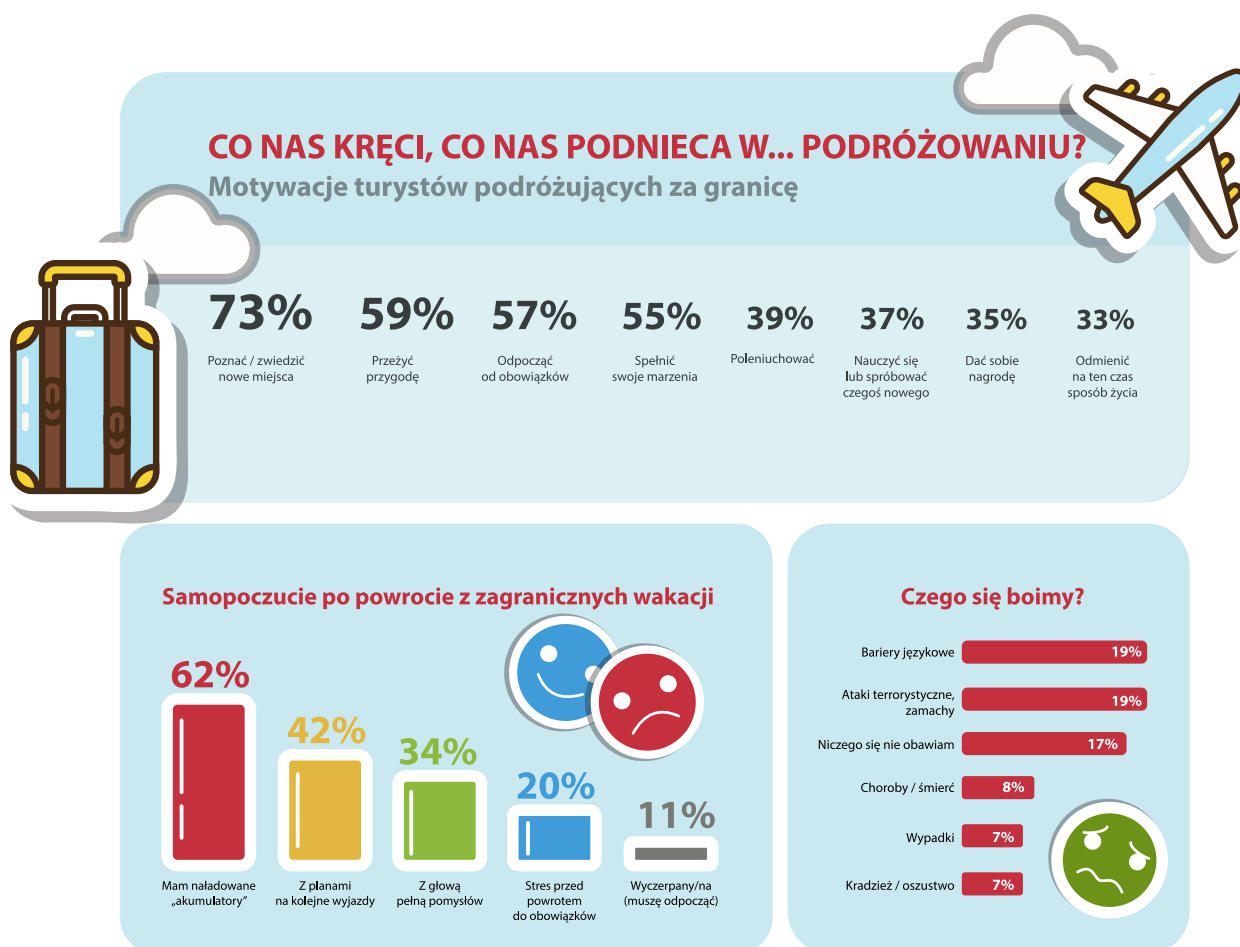
Fragmenty tekstu

1. wiele więcej zmian, które uczynią z nich pojazdy niemal całkowicie nierozpoznawalne dla osoby żyjącej w latach 60-tych XX wieku. Opisane zmiany opierają się na istniejących już technologiach, a kto wie, co jeszcze wymyślą, czy odkryją naukowcy w najbliższych latach...
2. Niewykluczone. Zaledwie rok temu NASA ujawniła szczegóły dotyczące odrzutowca przyszłości. Najbardziej znana agencja kosmiczna na świecie część swojego budżetu postanowiła przeznaczyć na budowę
3. Ale po kolei. Najpierw samochody. Jednym z urządzeń, które niebawem pojawi się w samochodzie będzie autopilot. Już teraz wiele najnowszych modeli luksusowych aut jest wyposażanych w przeróżne czujniki, całkiem nieźle radzące sobie we wspomaganie kierowcy podczas parkowania

4. chętnych oglądania jej z tej perspektywy przecież nie brakuje. Z tego powodu firma Orbital Technologies już za 5 lat planuje otworzyć pierwszy kosmiczny hotel znajdujący się 400 kilometrów nad powierzchnią Ziemi.
5. bezpieczniejsze, wygodniejsze i... tańsze. Nowe technologie zapewnią nam również wiele ekscytujących wrażeń, które sprawiają, że codzienne życie stanie się naprawdę kolorowe.
6. zastosowaniu najnowocześniejszych technologii mogą być jeszcze szybsze, wydajniejsze, a także bardziej bezpieczne niż obecnie.
7. **i towarów. Ogromne odległości, dzielące poszczególne miasta, a nawet kraje i kontynenty, nie są w obecnych czasach problemem. Ludzie nie spoczywają jednak na laurach i stawiają sobie coraz ambitniejsze cele.**
8. kreowanie świata za pomocą komputera, wirtualne podróżowanie, bo liczba zastosowań dla tej technologii jest praktycznie nieograniczona. W odbywanie takich podróży będzie zaangażowanych wiele zmysłów.
9. Początkowo urządzenia te pojawią się w pojazdach pokonujących duże odległości i należących do firm transportowych, aby ostatecznie dać nam możliwość korzystania z autopilota na zatłoczonych ulicach miast. Nastąpi to dzięki

Podróżowanie

- I. Na podstawie diagramu proszę powiedzieć, dlaczego ludzie lubią podróżować, czego się obawiają i jak się czują po podróżach.

Proszę powiedzieć o swoich motywacjach i obawach związanych z podróżowaniem.

II. Bez czego nie wyobrażasz sobie podróży?

Jakie rzeczy według ciebie są niezbędne w podróży. Podaj 3 przykłady i uzasadnij swój wybór.

III. Proszę przeczytać tekst i zaznaczać właściwą odpowiedź a, b lub c zgodnie z przykładem.

Tanie podróżowanie

Chciałbyś zobaczyć wiele zakamarków naszego kraju, ale ciągle brakuje ci na to funduszy? Podróżowanie nie musi być drogie! Mamy dla ciebie 7 sposobów na tanie podróżowanie po Polsce, dzięki którym zobaczysz swoje wymarzone miejsca i nie stracisz fortuny.

Polska jest piękna od północy aż po południe. Warto dowiedzieć się, jakie atrakcje znajdują się w twojej okolicy - ciekawe muzeum, stary zabytkowy kościół, a może malownicza ścieżka przyrodnicza idealna na weekendowy spacer. Wokół nas jest wiele interesujących miejsc, o których nie mamy pojęcia. Warto wybrać się do Punktu Informacji Turystycznej w naszym mieście, aby wyjść z niego z głową pełną nowych pomysłów.

0. Tekst informuje o tym, że
- w twojej okolicy znajdują się malownicze ścieżki spacerowe.
  - Punkty Informacji Turystycznej znajdują się przy zabytkowych kościołach.
  - zwiedzanie warto zacząć od najbliższej okolicy.**

Poznanie okolicy jest korzystne dla naszego portfela. Przede wszystkim jest blisko, więc możemy wszędzie dojechać rowerem, autobusem lub wybrać się pieszo. Nie musimy również martwić się o nocleg i konieczność brania urlopu. Jednodniowe wycieczki sprawiają, że odpoczywamy od codziennych obowiązków i wracamy do domu wypoczęci.

1. Tekst informuje o tym, że
- na jednodniowe wycieczki najlepiej wybrać się rowerem.
  - zwiedzanie okolicy wymaga zarezerwowania miejsca w hotelu.
  - krótkie wycieczki po okolicy nie wymagają dużych wydatków.

Zwiedzanie muzeów może być dla nas darmową atrakcją. Wystarczy dowiedzieć się wcześniej, czy miejsce, do którego się wybieramy, posiada w swojej ofercie bezpłatne wejścia. Wiele obiektów w Polsce raz w tygodniu oferuje zwiedzającym taką możliwość. Świetną inicjatywą są także coroczne Noce Muzeów. Podczas tej ogólnopolskiej akcji wybrane muzea w kraju są otwarte dla odwiedzających w godzinach wieczornych i nocnych całkowicie za darmo.

2. Tekst informuje o tym, że
- za zwiedzanie muzeów nie zawsze trzeba płacić.
  - Noce Muzeów są raz w tygodniu.
  - za zwiedzanie muzeów trzeba płacić raz w tygodniu.

NIE WYOBRAŻAM SOBIE WAKACJI BEZ:

SZCZOTECZKI DO ZĘBÓW

 79,8%

SŁOŃCA
60,1%

DOBREGO TOWARZYSTWA
57,6%

TELEFONU KOMÓRKOWEGO
48,2%

OKULARÓW SŁONECZNYCH

 40,4%

Nawet podróż w odległe miejsca w kraju nie musi wiązać się z dużymi wydatkami. Wystarczy śledzić ceny pociągów, autobusów a nawet samolotów. Obecni na polskim rynku przewoźnicy oferują rozmaite promocje mające przyciągnąć klientów. Jeśli będziecie polować na najlepsze ceny, to bez problemu dojedziecie z jednego końca kraju na drugi za symboliczną złotówkę. Także linie lotnicze potrafią zaskoczyć nas niesamowitymi cenami lotów krajowych, np. za 9 zł w obie strony.

3. Tekst informuje o tym, że
- przewoźnicy zachęcają do kupowania biletów po złotówce.
  - podróżowanie wymaga dużych pieniędzy.
  - warto obserwować oferty przewoźników.

Coraz więcej miast w Polsce przystępuje do akcji *Za pół ceny*. Kilka razy w roku macie okazję skorzystać z ogromnej oferty zwiedzania muzeów, atrakcji dla dzieci, zjeść w wielu lokalnych restauracjach, a nawet przenocować za połowę standardowej ceny. Jeśli więc interesuje was tanie podróżowanie po Polsce, koniecznie sprawdźcie, czy miasto, do którego chcecie się wybrać bierze udział w tej interesującej akcji. Jeśli tak, to koniecznie zaplanujcie swój wyjazd właśnie w tym terminie

4. Tekst informuje o tym, że
- wszystkie miasta w Polsce uczestniczą w akcji *Za pół ceny*.
  - akcja *Za pół ceny* jest korzystna dla naszych portfeli.
  - akcja *Za pół ceny* jest atrakcją dla dzieci.

Ważną sprawą jest oczywiście nocleg. Tu także mamy sporo okazji do zaoszczędzenia. Pierwsza z nich to korzystanie z promocji oferowanych przez hotele bezpośrednio na ich stronach. Poza sezonem obiekty potrafią przyciągać naprawdę świetnymi obniżkami cen. W Internecie znajdziemy też oferty noclegów obniżone nawet o połowę. Dla mniej wymagających polecamy hostele, gdzie ceny w pokojach wieloosobowych mogą wynosić nawet kilkanaście złotych za noc. Na stronach internetowych możemy też znaleźć osoby mieszkające w różnych częściach kraju (a także świata), które proponują nocleg u siebie w domu za darmo.

5. Tekst informuje o tym, że
- w hostelach można przenocować za darmo.
  - z najlepszych cen można skorzystać po zakończeniu sezonu.
  - hotele obniżają ceny tylko poza sezonem.

Właściciele lokali oferują także wspólne spędzenie czasu np. na zwiedzaniu. Kto, jak nie osoba mieszkająca w danej miejscowości, pokaże nam najciekawsze miejsca? Jeśli więc nie chcemy płacić za usługę przewodnika, to otwórzmy się na proponowaną przez miejscowych ofertę wspólnego zwiedzania.

Źródło: <https://polskazachwyca.pl/>

6. Tekst informuje o tym, że
- bezpłatne nocowanie i zwiedzanie jest możliwe.
  - niektórzy przewodnicy oferują bezpłatne zwiedzanie.
  - dzięki rodzinie można wynająć bezpłatnych przewodników.

IV. Czy wiecie, co to jest autostop?

Jest to najtańsza, bo bezpłatna forma podróżowania. W Polsce stała się bardzo popularna na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku aż po lata osiemdziesiąte. Była też odpowiednio zorganizowana. Należało wykupić specjalną książeczkę autostopu, która identyfikowała autostopowicza. Za każdy przejazd wręczano kierowcy kupon, a ci, którzy zebrali ich najwięcej otrzymywali nagrody. Taka forma podróżowania dawała poczucie wolności, ale także rozwijała samodzielność i odpowiedzialność. Dla wielu młodych ludzi stała się prawdziwą szkołą życia. Autostop był tak popularny, że w czasie wakacji na poboczach stały tłumy młodzieży z plecakami, czekające na swój pojazd. O autostopie śpiewano piosenki, a najpopularniejszą wylansowała Karin Stanek.

Proszę wysłuchać piosenki „Autostop” i zaznaczyć miejsca, w których tekst jest zgodny z nagraniem, a w których nie. Podczas drugiego słuchania proszę zapisać poprawną formę zmienionych fragmentów.

Autostop

Muzyka: Mateusz Świącicki

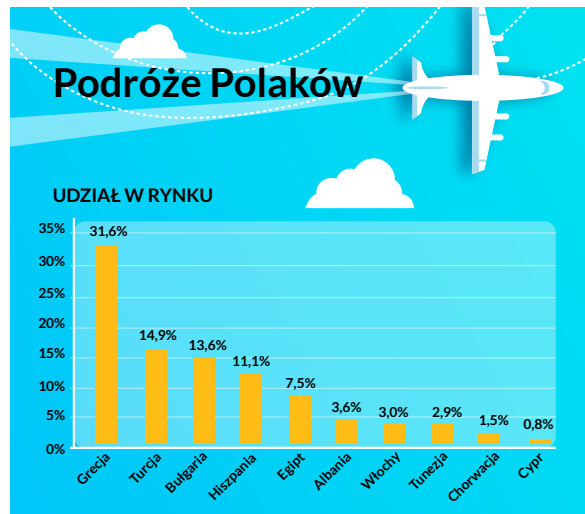
Słowa: Bogusław Choiński, Jan Gałkowski

Wykonanie: Karin Stanek

	Tekst	dobrze	źle	Poprawny tekst
0	Jedziemy autostopem,	×		
0	Jedziemy autostopem,	×		
0	W ten bracie możesz sposób,		×	W ten sposób możesz bracie
1	Przejechać Europę.			
2	Gdzie biała szosy nić,			
3	Tam bracie śmiało wyjdź			
4	I nie martw się, co potem będzie.			
5	Autostop, autostop			
6	Wsiadaj, bracie, dalej, hop.			
7	Rusza wóz, będzie wiozł,			
8	Będzie wiozł nas dziś ten wóz. (2x)			
9	Jedziemy autostopem,			
10	Jedziemy autostopem,			
11	Ech, nam się dzisiaj udał			
12	Wóz i ten jego szofer.			
13	Choć mżyc zaczyna deszcz,			
14	Nam biała szosy nić,			
15	Ucieka spod kół wciąż galopem.			
16	Autostop, autostop...			
17	Jedziemy autostopem,			
18	Jedziemy autostopem,			
19	Cóż pociąg dla nas znaczy			
20	Na z samolotem spółkę.			
21	Biała gdzie szosy nić,			
22	Tam żyć chce bracie się,			
23	Czy jedziesz naprzód, czy z powrotem			
24	Autostop, autostop...			

I. Na podstawie ilustracji i informacji znajdujących się poniżej, proszę wypowiedzieć się na temat wakacyjnych podróży Polaków.

Lato 2018

Ośrodek Wypoczynkowy
15.07 - 21.07

Koszt: 890 zł
pełne wyżywienie
opieka wykwalifikowanej kadry
całodobowa opieka medyczna

jezioro, baseny, paintball, treningi
karate, dyskoteki, wycieczki

Zapisy w biurze Akademii
tel. 245 123 123

Agroturystyka Pod Lipą

POLACY NA NARTACH

2017/2018

Czechy / Austria / Włochy

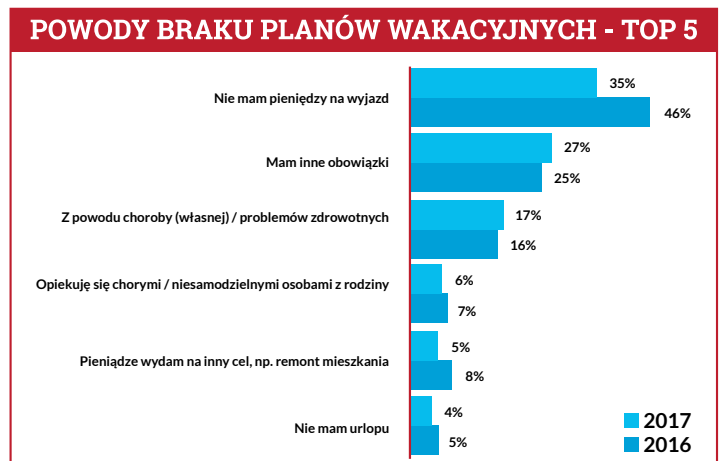
Podróże Polaków

2018

76% wyjeżdża na **7 dni**

12% wyjeżdża na **9-12 dni**

9% wyjeżdża na **14 dni**

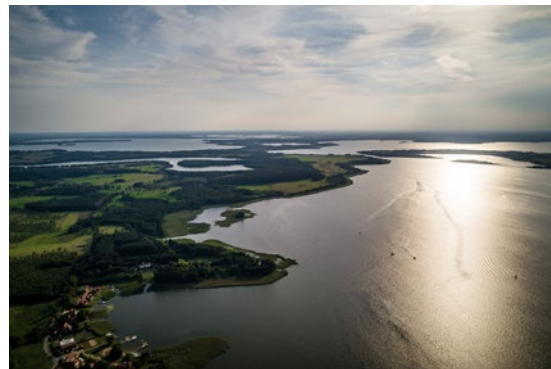

 II. Proszę wysłuchać nagrań i dopasować numer tekstu do ilustracji zgodnie z przykładem.

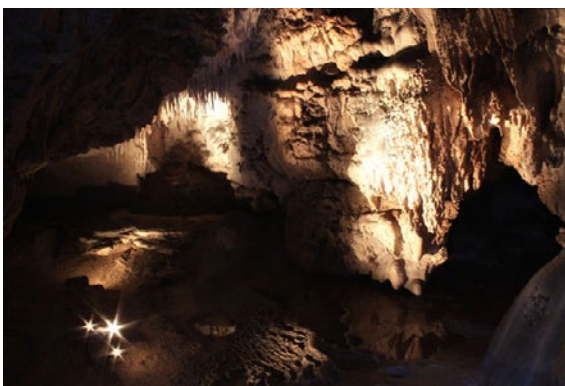
10 miejsc w Polsce, które warto odwiedzić

A - 0. Puszcza Białowieża

B - .....

C - .....

D - .....

E - .....

F - .....

G - .....

H - .....

I - .....

J - .....

K - .....

III. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć, czy podane pod nim zdania są P (prawdziwe) czy F (fałszywe).

Leonid Teliga – pierwszy polski żeglarz-samotnik

Urodził się 28 maja 1917 roku w Wiaźmie w Rosji. Rodzice ukończyli w Moskwie studia medyczne. Matka po odzyskaniu przez Polskę niepodległości wraz z dwójką synów powróciła do ojczyzny.

Leonid już jako nastolatek pochłaniał książki opisujące przygody wielkich żeglarzy. Fascynowali go zwłaszcza ci, którzy opływali ziemię w samotności, oddając się przy tym w pełni morskiej pasji. To właśnie te opowieści sprawiły, iż w młodym sercu zaczęło rodzić się marzenie o wielkiej podróży.

W 1935 roku Leonid podjął naukę w szkole oficerskiej. Kilka lat później zdobył uprawnienia sternika morskiego na kursie żeglarskim. W czasie II wojny światowej z Armią Polską przedostał się do Wielkiej Brytanii. Podobnie jak wielu innych żeglarzy, został skierowany do lotnictwa jako osoba o szczególnie przydatnych cechach, takich jak: samodzielność, silny charakter, umiejętność panowania nad sprzętem i żywołami, a przede wszystkim znajomość nawigacji, dlatego został skierowany do lotnictwa. Latał w polskim 300 Dywizjonie Bombowym Ziemi Mazowieckiej jako strzelec pokładowy. W 1947 roku wrócił do Polski. Tu pracował jako dziennikarz, autor i tłumacz oraz aktor, a także jako instruktor żeglarstwa – najpierw w Warszawie, a po przeprowadzce do Gdyni już jako instruktor żeglarstwa morskiego. Pływał jako dziennikarz z polskimi rybakami nawet na Dalekim Wschodzie. Tam pracował w misjach ONZ w Korei i Laosie oraz we Włoszech jako attaché prasowy ambasady polskiej. Całe życie podporządkował pasji i wielkiemu marzeniu o opłynięcia samotnie Ziemi.

Swoje marzenie zrealizował dopiero w wieku 50 lat. Rejs „Opty” rozpoczął się 25 stycznia 1967. Trasa wiodła z Casablanki na zachód, często uczęszczanymi szlakami. W tamtych czasach tego typu wyprawy należały do rzadkości i o rejsie Teligi było na tyle głośno, że wszędzie był uroczystie witany. Mianowano go honorowym członkiem znajdujących się na jego trasie jachtklubów, a na oceanach był często rozpoznawany przez załogi jachtów i statków wszystkich możliwych bander. Choć już sam samotny rejs dookoła świata był w tamtych czasach niezwykłym osiągnięciem, to wyprawa Teligi przeszła do historii również dzięki pobiciu rekordu czasu trwania nieprzerwalnej samotnej żeglugi

oceanicznej bez zawijania do portów. Teliga ponad dwukrotnie pobił należący od 85 lat do Bernarda Gilboya rekord świata. Dystans 13 260 mil z Fidżi do Dakaru przebył w 165 dni. Zdecydował się na taki krok z przyczyn administracyjnych – nie dostał wizy, która pozwoliłaby mu przybić do Australii. Jednocześnie rejs „Opty” dopisał Teligę do listy kilkunastu żeglarzy z pięciu krajów, którzy przed nim opłynęli samotnie kulę ziemską. Okrążenie kuli ziemskiej zabrało mu 2 lata i 2 miesiące. Rejs zakończył się 30 kwietnia 1969 w Casablance.

Wyprawa była przedsięwzięciem prawie całkowicie indywidualnym, począwszy już od etapu przygotowań. Teliga starał się nie uzależniać się od żadnej instytucji w przygotowaniach do rejsu, nie chciał również, aby pomagano mu w trakcie samej wyprawy. Warto również pamiętać, że podczas całego rejsu żeglarz walczył nie tylko z morzem, ale i z chorobą – zmagął się z nowotworem, do walki z którym mobilizowała go chęć odbycia samotnego rejsu. Dla uczczenia pamięci wielkiego żeglarza redakcja miesięcznika „Żagle” od roku 1971 corocznie przyznaje Nagrodę im.

Leonida Teliga za zasługi w popularyzacji żeglarstwa. Wiele miast Polskich ma ulice nazwane jego imieniem.

O swojej pasji pisał: „Morze ma to do siebie, że za jego wypukłym horyzontem można zobaczyć wszystko, czego dusza zapagnie... Dlatego uciekam na morze, żeby mieć tę rzeczywistość, która nadaje życiu smak - przyprawia je pieprzem niebezpieczeństwa, solą wody morskiej, świeżością wiatru, wysiłkiem mięśni, przestrzenią dla oczu i duszy... O to właśnie chodzi.”

Na podstawie: tekst: Magdalena Brodzińska: <https://klubpodroznikow.com/relacje/europa/181-aleja-podroznikow/2557-leonid-teliga>

Lp.		P	F
0	Rodzice Leonida powrócili do Polski po odzyskaniu niepodległości.		×
1	Leonid zainteresował się żeglarstwem pod wpływem książek podróżniczych.		
2	Leonid Teliga uzyskał stopień oficera w 1935 roku.		
3	W czasie wojny w bitwie o Anglię latał jako pilot w dywizjonie 300.		
4	Zakończenie wojny Leonid Teliga świętował w Polsce.		
5	Leonid Teliga pracował jako instruktor żeglarstwa, aktor i dyplomata.		
6	W samotny rejs wyruszył z Casablanki zupełnie nową trasą.		
7	Podczas rejsu po morzach i oceanach Teliga nie był anonimowym żeglarzem.		
8	Bernard Gilboy przeptynał trasę z Fidżi do Dakaru w ciągu 165 dni.		
9	Był pierwszym żeglarzem, który opłynął kulę ziemską w 165 dni.		
10	Ostatnim portem było miasto, od którego rozpoczął rejs.		
11	Wyprawa była możliwa dzięki pomocy finansowej różnych instytucji.		
12	Mimo ciężkiej choroby nie przerwał samotnego rejsu dookoła świata		

Czasowniki ruchu

- **Czasowniki jednokrotne i wielokrotne (powtórzenie)**

Czasowniki ruchu możemy podzielić na jednokrotne i wielokrotne. Jednokrotne oznaczają czynność jednorazową, wielokrotne – powtarzającą się. Czasowniki wielokrotne nie stanowią dużej grupy. Należą do nich, np.: *jeździć, chodzić, nosić, pływać, latać, wozić, biegać*; mają one swoje odpowiedniki jednokrotne: *jechać – jeździć; iść – chodzić; nieść – nosić; płynąć – pływać; lecieć – latać; wieźć – wozić, biec – biegać*. Czasowniki jednokrotne oznaczają ruch ukierunkowany, zaś wielokrotne – ruch nieokreślony co do kierunku.

I. Proszę uzupełnić zdania poprawnymi formami czasowników podanych w nawiasach zgodnie z przykładem.

Przykład: Dzisiaj idę po zakupy do supermarketu, chociaż w ogóle nie lubię tam chodzić (chodzić / iść).

1. Zawsze ..... do szkoły autobusem, ale dziś ..... taksówką. (jeździć / jechać).
2. Dziś mama ..... dzieci do przedszkola, chociaż zwykle ..... je ojciec (wozić / wieźć).
3. Stado łabędzi ..... po jeziorze, jeden się odłączył i ..... do brzegu (pływać / płynąć).
4. W tym tygodniu z Lublina do Kijowa ..... tylko jeden samolot, do tej pory ..... dwa tygodniowo (latać / lecieć).
5. Kiedy Ania wieczorem ..... w parku, jej pies zawsze ..... za nią. (biegać / biec).

- **Czasowniki ruchu z prefiksami**

Czasowniki ruchu wielokrotne po dodaniu prefiksów są niedokonane, zaś jednokrotne zmieniają aspekt z niedokonanego na dokonany, tworząc pary aspektowe, np.: *wychodzić – wyjść; zawozić – zawieźć; przy pływać – przy płynąć*:

*Piotr zwykle **wychodzi** z domu przed siódmą, a dzisiaj **wyszedł** dopiero wpół do ósmej.*

*Do portu **przy pływa** codziennie wiele statków, ale dzisiaj **przy płynęły** tylko dwa.*

Dodanie prefiksu do czasownika modyfikuje jego znaczenie pod względem miejsca w przestrzeni, kierunku lub rodzaju ruchu.

Znaczenie wybranych prefiksów w czasownikach ruchu

do-	zbliżanie się do jakiegoś punktu w przestrzeni lub w czasie: <i>Dojechali do celu w nocy.</i>
od(e)-	oddalanie się od jakiegoś punktu: <i>Autobus odjechał z przystanku.</i>
w(e)-	ruch do wnętrza lub do góry: <i>Samochód wjechał do garażu. Kot wszedł na dach.</i>
wy-	ruch na zewnątrz: <i>Samochód wyjechał z garażu.</i>
na-	ruch na jakieś miejsce lub przedmiot: <i>Najechał na kamień</i>
po-	robienie czegoś przez jakiś czas: <i>Lubię rano pobiegać po parku.</i>
nad(e)-	zbliżanie się do celu: <i>W końcu najechał spóźniony tramwaj.</i>
pod(e)-	zbliżanie się do obiektu / pod obiekt: <i>Podbiegła do płaczącego dziecka.</i>
za-	dotarcie do obiektu; zagrozenie, zatarasowanie czegoś: <i>Zajdę do was, wracając z pracy. Zajechał mu drogę i spowodował wypadek.</i>
przy-	dotarcie do jakiegoś punktu: <i>Bociany przylatują do Polski w kwietniu.</i>
prze-	przebycie jakiegoś odcinka: <i>Przeszedł przez jezdnię.</i>
ob(e)-	ruch dookoła jakiegoś obiektu: <i>Obeszły plac dookoła.</i>

roz(e)-	ruch od jednego punktu, np. od środka, w różnych kierunkach: <i>Studenci rozjechali się do domów</i>
u-	przebycie pewnego odcinka drogi: <i>Ujechał zaledwie parę kilometrów i zepsuł się.</i>
z(e)-	ruch z góry na dół; zboczenie z drogi; zebranie się w jednym miejscu: <i>Zeszła po schodach, bo winda nie działa. Zjechał z autostrady.</i>

Uwaga! Dodanie prefiksu może zmienić znaczenie czasownika, np.: *rozchodzić się / rozejść się*:

- ić, pójść w różnych kierunkach – *Po koncercie ludzie rozeszli się do domów. Za wsią droga rozchodziła się w dwóch kierunkach.*
- o małżeństwie: brać / wziąć rozwód – *Po kilku latach małżeństwa kobieta postanowiła rozejść się z mężem.*
- o pieniądzach: wydać, roztrwonić, rozproszyć przez wydanie – *Stypendium rozeszło się w ciągu kilku dni*
- o towarach: szybko sprzedać – *Najnowszy model telefonu tej firmy rozszedł się jak świeże bułeczki.*

II. Proszę dopisać do czasowników prefiksy znajdujące się w ramce zgodnie z przykładem.

Uwaga! Każdy z prefiksów może być użyty tylko raz.

we- / z- / do- / przy- / roz- / za- / u- / od- / s- / prze- / ~~po-~~ / wy- / obe- / przy-

Przykład: W sobotę pojechaliśmy do domku nad jeziorem, żeby odpocząć.

- Na olimpiadzie zawodnik z Polski .....płynął dystans 200 m w najkrótszym czasie.
- Wczoraj doszło do kolizji, bo jeden kierowca .....jechał drogę innemu.
- Dzieci .....biegły ze szkoły po zakończeniu lekcji.
- Samolot .....leciał do celu z godzinnym opóźnieniem.
- Turyści .....szli Plac Zamkowy dookoła.
- Po dyskotecce .....szliśmy się do domów.
- Zdążyliśmy .....jechać tylko 20 km, kiedy zepsuł się nasz samochód.
- .....szliśmy do kina pół godziny przed seansem..
- Do portu .....płynął tankowiec, który .....wiózł ropę naftową z Afryki.
- Mama rano .....prowadziła dzieci do przedszkola.
- Dziadek powoli .....chodził po schodach, trzymając się poręczy.
- Tragarze .....nieśli już na dół wszystkie meble.

III. Proszę dodać odpowiedni prefiks do niepełnych form czasownika zgodnie z podanym przykładem.

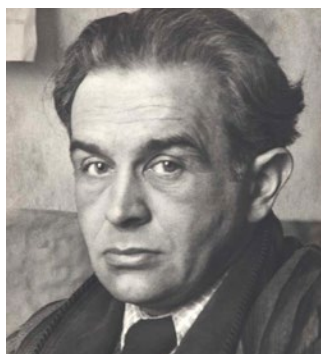
Ostatni tydzień wakacji spędziliśmy na Mazurach. Chcieliśmy wyjechać⁰ z domu w sobotę o 6.00 rano, ale w końcu .....ruszyliśmy¹ z półgodzinnym opóźnieniem. ....jechaliśmy² samochodem, bo tata postanowił .....wieźć³ nas na miejsce. Z powodu korków i postoju na obiad podróż trwała ponad 5 godzin. Do celu .....jechaliśmy⁴ około 14.00. Niestety, okazało się, że na kempingu, który wybraliśmy brakuje już wolnych miejsc. Postanowiliśmy .....płynąć⁵ promem na drugi brzeg jeziora, bo tam podobno było nieco lepiej. Rzeczywiście znaleźliśmy tam miejsce. ....biliśmy⁶ namiot, ...pakowaliśmy⁷ rzeczy, zjedliśmy i .....biegliśmy⁸ nad jezioro. Następnego dnia postanowiliśmy wypożyczyć rowery wodne i .....płynąć⁹ je dookoła. Jezioro było dosyć duże, a pogoda wymarzona. Na krótki odpoczynek .....płynęliśmy¹⁰ do małej zatoczki. Cisza i spokój, oprócz nas nikogo tylko ptaki .....latujące¹¹ nad naszymi głowami i kaczkę pływające po jeziorze. Jedna z nich śmiesznie .....nurkowała¹²,

ale po chwili .....płynęła¹³ na powierzchnię. Siedzieliśmy tak dwie godziny i podziwialiśmy przyrodę. Potem .....płynęliśmy¹⁴ od brzegu i kontynuowaliśmy rejs. Na kemping wróciliśmy pod wieczór. Po kolacji szybko poszliśmy spać, zmęczeni całodziennym pedałowaniem. Rano przy śniadaniu zastanowimy się, jak spędzimy następne dni. Może zwiedzimy Mikołajki albo .....jeździmy¹⁵ po okolicy

---

Kącik literacki

Konstanty Ildefons Gałczyński (1905-1953) – polski poeta, satyryk i tłumacz. Oprócz liryki osobistej i refleksyjnej, tworzył poezję patriotyczną i satyrę drwiącą z tradycyjnych polskich kompleksów narodowych i inteligencko-mieszczańskich. Znany jest jako twórca humoresek z cyklu *Teatrzyk Zielona Gęś*, w których posłużył się humorem absurdałnym; wiele jego wierszy zostało spopularyzowanych jako piosenki.

 Proszę posłuchać wiersza i uzupełnić brakujące prefiksy w czasownikach.

Prośba o wyspy szczęśliwe

A ty mnie na wyspy szczęśliwe .....wież,
wiatrem łagodnym włosy jak kwiaty .....wiej, ...całuj,
ty mnie .....kołysz i .....śpij, snem muzykalnym .....syp, otumań,
we śnie na wyspach szczęśliwych nie .....budź ze snu.

.....każ mi wody ogromne i wody ciche,
rozmowy gwiazd na gałęziach pozwól mi słyszeć zielonych,
dużo motyli mi .....każ, serca motyli .....bliź i .....tul,
myśli spokojne ponad wodami .....chyl miłością.

Jak można rozumieć metaforę wysp szczęśliwych?

Relacja z podróży

Jest to sprawozdanie z przebiegu podróży przekazane przez jej uczestnika lub obserwatora; sprawozdanie, relacjonowanie.

Każda relacja powinna zawierać informacje na temat:

- miejsca i czasu wydarzenia,
- uczestników wydarzenia,
- przebiegu wydarzenia,
- skutków / efektów / korzyści z wydarzenia.

I. Proszę wybrać wyraz najbardziej zgodny z kontekstem zgodnie z podanym przykładem.

20 i 21 września uczniowie najstarszych klas naszej szkoły (zajechali, odjechali **pojechali**)⁰ na dwudniową wycieczkę do Warszawy. Zwiedziliśmy najciekawsze miejsca stolicy, które (zaciągają, przyciągają, odciągają)¹ turystów z całego świata.

We wtorek 9 października o godzinie 5.50 wszyscy uczestnicy wycieczki (wybrali się, zebrali się, zabrali się)² przed szkołą. (Przejechaliśmy, Pojechaliśmy, Wyjechaliśmy)³ autokarem ok. 6.30 „naładowani” pozytywną energią, chęcią zwiedzenia stolicy i poznania nowych, nieznanymi miejsc. Podróż minęła szybko, rozmawialiśmy, żartowaliśmy, śpiewaliśmy piosenki.

Pierwszym obiektem zwracającym szczególną uwagę zaraz po wjeździe do metropolii był sławny Stadion Narodowy, następnym Stadion Pepsi Arena (potocznie zwanym Stadionem Legii) oraz Most Świętokrzyski i Śląsko-Dąbrowski, które (wyróżniły się, odróżniły się, rozróżniły się)⁴ swoją nadzwyczajną konstrukcją. Zwiedzanie zaczęliśmy od Centrum Nauki Kopernik, gdzie spędziliśmy około czterech godzin. Cały obiekt to sześć tematycznych galerii: *Świat w ruchu*, *Człowiek i środowisko*, *Strefa światła*, *Korzenie cywilizacji*. (Odchodząc, Rozchodząc się, Przecho-
dząc)⁵ po trzypiętrowym budynku, zaczęliśmy wspaniałą, pouczającą zabawę! Mogliśmy między innymi: (poznać, zaznać, wyznać)⁶ anatomię człowieka, samodzielnie (dokonać, pokonać, wykonać)⁷ doświadczenia z dziedzin fizyki i chemii. Niektórzy skorzystali również z możliwości grania na laserowej harfie. Kolejnymi atrakcjami było przebywanie w mydlanej bańce, trzęsienie ziemi i rozmowa z robotem. Około godziny 18.00 zmęczeni, ale pełni wrażeń, (wytarliśmy, przetarli-
śmy, dotarliśmy)⁸ do pensjonatu „Pod dębem”. Po zakwaterowaniu i zjedzeniu pysznej kolacji (udaliśmy się, podaliśmy się, oddaliśmy się)⁹ do swoich pokojów.

W środę, po śniadaniu, o godzinie 9.00 (zapusciliśmy, opuściliśmy, wypusciliśmy)¹⁰ pensjonat i kontynuowaliśmy zwiedzanie stolicy. Zaczęliśmy od „Łazienek”. Największą atrakcją okazały się grające ławki, na których mogliśmy (wysiąść, wsiąść, usiąść)¹¹ i wysłuchać jednego z polonezów Fryderyka Chopina (ławeczki te zamontowano w Warszawie, w 2010 r., z okazji 200 rocznicy urodzin kompozytora). (Obeszliśmy, Weszliśmy, Zaszliśmy)¹² cały park, podziwiając zabytki Łazienek: „Teatr na wyspie” i „Pałac na wodzie”, a także chodzące po parku pawie oraz wiewiórki. Następnie (skierowaliśmy się, kierowaliśmy się, pokierowaliśmy się)¹³ na Stare Miasto. Byliśmy na rynku, w Kościele pw. św. Jana, widzieliśmy również Kolumnę Zygmunta oraz Pomnik Syrenki Warszawskiej. Po godzinnym spacerze mieliśmy czas na zjedzenie posiłku oraz zakup pamiątek. Około godziny 16.30 pełni wrażeń, usatysfakcjonowani, ale i smutni, ponieważ wycieczka trwała zdecydowanie za krótko, (wyruszyliśmy, poruszyliśmy, naruszyliśmy)¹⁴ w drogę powrotną, (odbierając, zbierając, zabierając)¹⁵ ze sobą, oprócz pamiątek i bogatych zbiorów zdjęć, wspaniałe wspomnienie miłej atmosfery oraz wspólnie zwiedzanych miejsc.

Po drodze (wstrzymaliśmy się, zatrzymaliśmy się, przytrzymaliśmy się)¹⁶ jeszcze w restauracji McDonald’s, bo przecież bez tego żadna wyprawa nie jest prawdziwą wycieczką!

O godzinie 22.30 szczęśliwie (ujechaliśmy, zajechaliśmy, wjechaliśmy)¹⁷ pod szkołę i (rozeszliśmy się, przeszliśmy się, zeszlismy się)¹⁸ do swoich domów.

To była jedna z tych wycieczek, których się nie zapomina. Wszyscy mamy nadzieję, że kiedyś jeszcze raz (wyżyjemy, przeżyjemy, zażyjemy)¹⁹ coś tak wspaniałego!

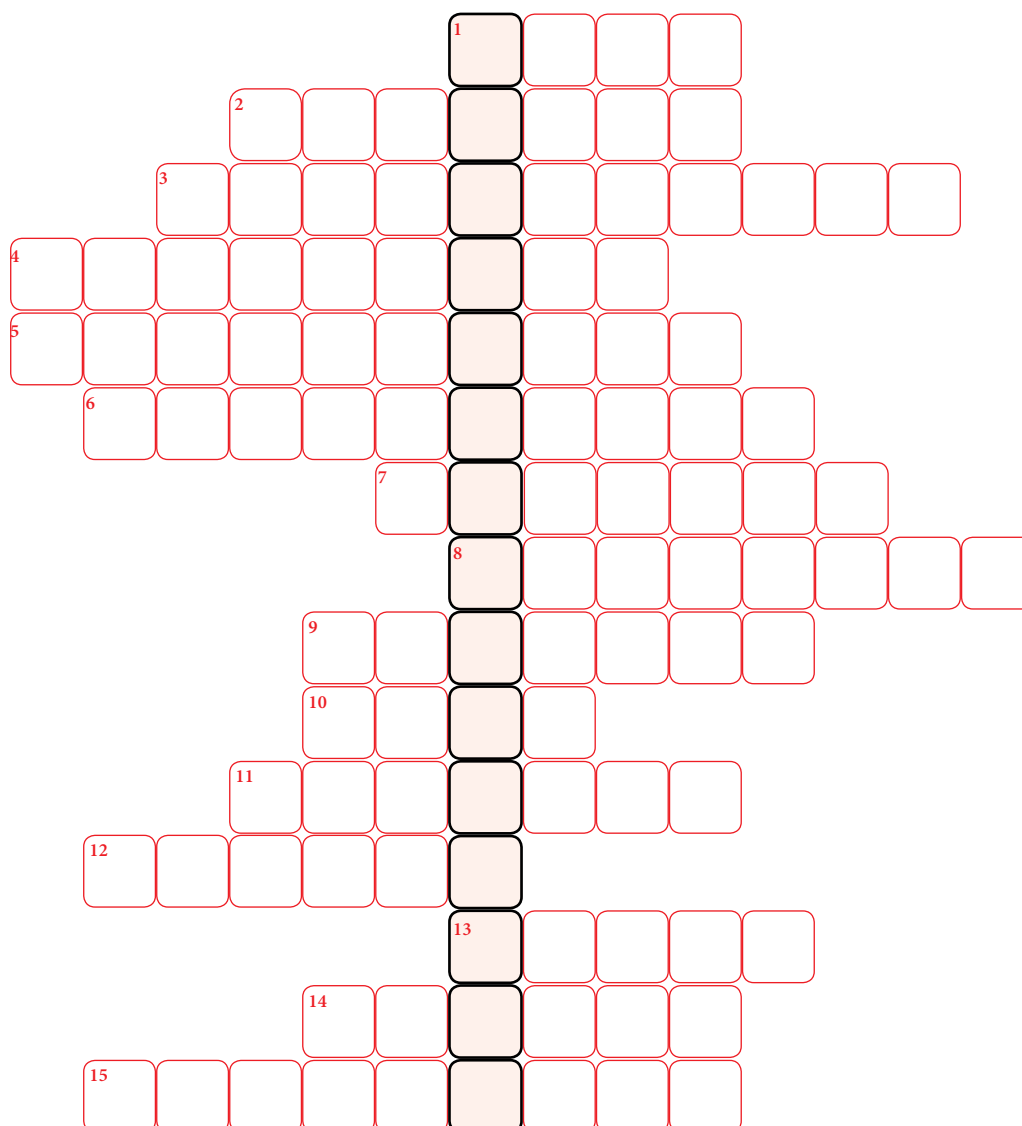
Ewa Nowak

Na podstawie: www.435-edukacyjna-wycieczka-do-warszawy-relacja

II. Proszę napisać relację z wybranego wydarzenia kulturalnego, sportowego lub turystycznego, w którym brałeś / brałaś udział.

Krzyżówka

1. używany w zaprzęgach	9. korzysta ze środków transportu
2. najszybszy środek transportu	10. warto je zwiedzać
3. można polecieć nim w kosmos	11. w nim nosi się pieniądze
4. podobny do tratwy	12. ulubiony kraj polskich turystów
5. służy do przewozu towarów	13. można nią pływać
6. był nim Marco Polo	14. potrzebny w długiej podróży
7. część ulicy dla pojazdów	15. kiedy ich mało, podróżujemy autostopem
8. można nią podróżować po pustyni	

Hasło: .....

 Projekt

Przygotujcie trasę trzydniowej wycieczki po Ukrainie dla kolegów z Polski, uwzględniając wykorzystane środki transportu, zwiedzane zabytki, atrakcje. Przedstawcie ją całej klasie w formie prezentacji multimedialnej (praca w grupach).